

μόνη τοῦ νοός του τροφή, ὡς ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἱερᾶς Γραφῆς ὁ μόνος τῶν ἡμερῶν του σύντροφος. Μετά τινά ἔτη μόνη του φροντίς κατέστη ἡ διάδοσις τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐνῶ ἡμέραν τινα μετέβαινε πρὸς τοῦτο ἀπὸ ἐνὸς χωρίου εἰς ἄλλο, βλέπει ἐρχόμενόν τινα ἀκαταλλήλως ἐπὶ ἵππου καὶ ὥσει πίπτοντα· τῷ φωνάζει ὅτι κινδυνεύει καὶ τὸν προτρέπει νὰ στηριχθῇ, ἀλλ' εἰς μάτην· τότε ἐνόμισεν ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ μὲ μεθυμένον καὶ ἔτρεξε πρὸς βοήθειάν του· Αἴφνης ὅμως οὗτος ἀνορθούμενος ἐπὶ τῶν ἀναβολέων διὰ καταλλήλου κλίσεως συλλαμβάνει τὸν ἵππον τοῦ Ῥιχάρδου ἐκ τοῦ χαλινοῦ καὶ προτείνει τὸ πιστόλιον

— Μὴ κινήθῃς, τῷ λέγει, διότι σὲ φονεύω.

Ἀμέσως δὲ τέσσαρες ἄλλοι ἀναπηδήσαντες ἐκ τῶν πέριξ θάμνων τὸν περιεκύκλωσαν, ὁ δὲ ἀρχηγὸς χωρὶς νὰ τῷ δώσῃ καιρὸν νὰ σκεφθῇ τὸν ἠρώτησε ποῖος ἦτο καὶ ποῦ διηυθύνετο, καὶ παρετήρει αὐτὸν ὡς παλαιὸν γινώσκον. Ὁ Σέσιλ χωρὶς νὰ σκεφθῇ ἐπὶ πολὺ εἶπε τὴν ἀλήθειαν· ὁ δὲ λήσταρχος

— Ἐνθυμίσαι, τῷ λέγει, ὅτε πρὸ δύο μηνῶν ἐδίδασκες περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης; Λέγων δὲ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως δὲν γεννᾶται ληστής, ἀλλὰ φέρων ἐν τῇ καρδίᾳ του τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, ἅτινα τῷ ἐνέπνευσεν ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι πολλοὶ πολλάκις τρέπονται εἰς τὸν ληστρικὸν βίον ἐξωθούμενοι ὑπ' αὐτῆς τῆς κοινωνίας, ἔλεγες καὶ τότε μίαν ἀλήθειαν· καὶ διὰ νὰ σοὶ ἀποδείξω τοῦτο σὲ ἀφίνω ἐλεύθερον.....

Ὁ Ῥιχάρδος ἀναχωρήσας δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ τὴν σκηνὴν ἐκείνην καὶ πολλάκις καθ' ὁδὸν ἐπανελάμβανεν· αἴ εἰς Χριστὸν πίστις καὶ ἐν τούτῳ ἀκόμη τῷ κόσμῳ σώζειν.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

... Ὁ Ἀραβὴ πολεμεῖ ὑπὲρ λυτρώσεως τῆς πατρίδος του ἐκ τῶν ξένων χειρῶν· ἄρα μάχεται ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ πρέπει νὰ ἐπισύρῃ τὰς συμπαθείας ἀπασῶν τῶν φιλελευθέρων καὶ προοδευτικῶν κοινωνιῶν. Τί σημαίνει, ἐὰν ἡ αὐτοδιοίκησις ἀντηχῇ ἐκ τῶν τάφων τῶν Φαραῶ καὶ τῶν κορυφῶν τῶν Πυραμίδων; Μὴ δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ παντοῦ; Ἡ, ἐπειδὴ τὴν προφέρουν χεῖλη Φελλάχων, δὲν πρέπει νὰ τονίζῃ τοὺς παλμοὺς τῶν εὐγενῶν καὶ φιλελευθέρων καρδιῶν;

Ἡ Αἴγυπτος, ἀροῦ ἐπὶ δεκαπέντε περίπου ἔτη ἧτον ἀποκλειστικῶς τιμάριον τοῦ πρώην Κεδίβου, ἥδη ἐμπίπτει εἰς τὰς χεῖρας τῆς γραίας Εὐρώπης, ἥτις κάλλιον παντὸς ἄλλου γνωρίζει νὰ ἐντροφᾷ εἰς τὰς εὐρύρους καὶ ἀπαραιμίλους αὐτῆς πεδιάδας. Ἀλλ' ὁ Ἀραβὴς, δάκνων τὸν ξενικὸν πόδα ὅστις ἐπεκάθησεν ἐπὶ τῶν στέρνων τῆς πατρίδος του, ἐγείρει τὰ ἀκατέργαστα στίφη τῶν φελλάχων, ἐμπνέει αὐτοῖς ἐνθουσιασμὸν καὶ ἰδίως αὐτονομίας ἀγνώστους αὐτοῖς μέχρι σήμερον.
(ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ῥαμπαγᾶ).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟΝ ΤΩΝ ΦΡΟΒΕΛΙΑΝΩΝ ΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΗΠΩΝ

(Συνέχεια, ἴδε ἀριθ. 12)

Ἐξακολουθοῦντες νὰ ἐρευνῶμεν τὸ ἐνστικτὸν τοῦ παιδὸς, παρατηροῦμεν πρὸς τούτοις τὴν πρὸς περιθάλψιν καὶ καλλιέργειαν τάσιν αὐτοῦ.

Ὅταν περιθάλλωμεν ἀντικείμενόν τι ἐξεγείρομεν τὴν πρὸς αὐτὸ συμπάθειαν ἡμῶν, διότι ἀγαπῶμεν ὅ,τι περιποιούμεθα. Εἶναι πολὺ σπουδαῖον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως νὰ καταστήσωμεν τὸ παιδίον ὅσον τὸ ταχύτερον ἱκανὸν εἰς τὸ νὰ φέρῃ τὴν φροντίδα πράγματός τινος, εἰς τὸ νὰ ἐκτελῇ μικρὰ καθήκοντα. Ἡ καλλιέργεια λοιπὸν τῶν φυτῶν, ἡ κηπουρικὴ κατὰ τὰ πρόωιστα αὐτῆς στοιχεῖα, ἡ ὑπὲρ τῶν

Ὁ Ἀραμπὴ μπέης.

ζώων τοῦ νηπιακοῦ κήπου καταβαλλομένη μέριμνα, ἡ φροντίς περὶ τῶν παιγνίων καὶ τῶν χορηγούμενων αὐτῷ ἀναγκαίων πρὸς ἐνασχόλησιν ὑλικῶν, παρέχουσι μυριοτρόπως τὴν πρὸς τοῦτο ἀφορμὴν. Τὰ δὲ ὑπὸ τῶν παιδίων παραγόμενα μικρὰ ἔργα, χρησιμεύουσιν αὐτοῖς, ὅπως διὰ δώρων ἐκδηλώσι τὴν ἀγάπην των πρὸς τοὺς οἰκείους αὐτῶν, πρὸς τοὺς συμπαίκτοράς των, ὡς καὶ ὅπως γίνωσιν ἐλεήμονα. Ἐὰν τὸ τέκνον δὲν κοπιᾷσῃ ὑπὲρ ἐκείνων οὓς ἀγαπᾷ, ἡ ἀγάπη του δὲν ἀναπτύσσεται καὶ δὲν ἐνισχύεται ἀρκούντως πρὸς καταστολὴν τῆς φιλαυτίας. Ἡ θυσία καθιστᾷ ἀγαπητοὺς ἐκείνους, ὑπὲρ ὧν αὕτη γίνεται. Τὸ παιδίον εὐλόγως οὕτω μανθάνει, ὅτι διὰ μόνης τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος ἀποκτᾶται δικαίωμα τι καὶ ὅτι αἱ παρεχόμεναι ἐκδουλεύσεις ὀρίζουσιν ἐκάστῳ τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν.

Ἡ ποικίλη αὕτη δραστηριότης τοῦ παιδὸς δίδει αὐτῷ προσέτι ἀφορμὴν πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς φυσικῆς αὐτοῦ περιεργείας, ἥτις ὄντως εἶναι ἡ ἀφετηρία τῆς φιλομαθείας τοῦ καὶ προκλεῖ τὴν ἀπάντησιν τῶν ἀδιακόπων αὐτοῦ «δ ι α τ ι». Τῷ δίδεται δὲ ἡ ἀπάντησις αὕτη διὰ τῆς ἐπιδείξεως τῶν πραγμάτων καὶ οὐχὶ διὰ μόνου τοῦ ἀφηρημένου λόγου.

Οὕτω φυσικῶς ὁδηγεῖται εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἐσχάτης αἰτίας τῶν ὄντων, εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ δημιουργοῦ, εἴτε ἐρευνῶν τὰ φαινόμενα τῆς παγκοσμίου φύσεως, εἴτε ἀκροώμενον τῶν ἀφηγήσεων τῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου πράξεων. Τὸ ἄσμα, αἱ ἀπλαῖ καὶ ἀνάλογοι πρὸς τὸν παιδικὸν νοῦν προσευχαί, διεγείρουν τὰ αἰσθήματα τῆς εὐλαθείας, ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν ἥτις χρησιμεύει ὡς προετοιμασία τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος.

Μὴ ἀπατώμεθα ἐν τούτοις· οὐδέποτε διὰ μόνου τοῦ λόγου, ἀλλ' ἀπεναντίας πάντοτε διὰ τῆς προσθήκης ἔργων καὶ παραδειγμάτων, κατορθοῦμεν νὰ ἀνοίγωμεν τὴν μικρὰν ψυχὴν εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς εὐσεβείας. Καὶ ὄντως πῶς δύναται τις νὰ φαντασθῇ, ὅτι ἐμπνέει εἰς τὸ τέκνον τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην, ὅταν τὴν πρὸς τὸν Θεὸν σκέψιν ταυτίζει μετὰ τῆς ἀνίας, ἣν προξενοῦσιν αὐτῷ αἱ μικραὶ ἐκείναι προσευχαί καὶ τὰ μηχανικῶς ἀπαγγελλόμενα καὶ μηδέποτε κατανοούμενα μαθήματα τῆς προώρου καὶ ἀτελῶς διδασκομένης κατηχήσεως;

Δὲν εἶναι φυσικώτερον νὰ ταυτίσωμεν τὴν περὶ Θεοῦ ιδέαν μετὰ τῶν προσφιλῶν τῷ τέκνῳ ὄντων καὶ ἀντικειμένων, μὲ τὴν ιδέαν τέλους τῶν προξενούντων αὐτῷ εὐεξίαν καὶ εὐτυχίαν;

Ἄς ἴδωμεν π. χ. τὴν φωλεὰν τοῦ πτηνοῦ ἐν ταῖς «Ὀμιλίαις τῆς μητρὸς» ὑπὸ Φρόδεβελ. Δεικνύοντες τὴν περὶ τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν τῷ παιδίῳ, ὑποδεικνύομεν αὐτῷ ἐν πρώτοις τὴν φροντίδα τῶν πτηνῶν ὑπὲρ τῶν νεογνῶν τῶν, φροντίδα ἀνακαλοῦσαν αὐτῷ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν αὐτὸ τὸ ἴδιον ἀπολαμβάνει παρὰ τῆς τρυφερᾶς μητρὸς του. Τῷ ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς, ὅστις ὁδηγεῖ τὰ μικρὰ ταῦτα ζῶα εἰς ἀνεύρεσιν τῆς τροφῆς των, καὶ τῶν διὰ τὴν φωλεὰν των ἀπαιτουμένων ὑλικῶν. Ὁ Θεὸς ἐπρόικισεν αὐτὰ διὰ τῶν ὁρμῶν, δι' ὧν προβλέπουσι περὶ ὅλων τῶν ἀναγκῶν των· αὐτὸς διδάσκει αὐτὰ νὰ ἐκλέγωσι καταλλήλως τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον· αὐτὸς τέλος ἐπαγρυπνεῖ ὑπὲρ αὐτῶν ὡς καὶ ὑπὲρ τῶν παιδιῶν. (Δὲν πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὸ νὰ εἰσερχώμεθα εἰς πολλὰς λεπτομερείας, ὅταν διηγώμεθα τι πρὸς τὰ παιδιά, διότι αἱ λεπτομέρειαι ἐξεγείρουν τὴν διάνοιαν αὐτῶν). Θελοῦσιν ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις τῆς δημιουργίας, καὶ οὕτω θέλουν παρασκευασθῇ εἰς τὸ νὰ κατανοήσωσι βραδύτερον καὶ τελειότερον τὸν δημιουργὸν διὰ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Μόνον διὰ τοῦ ὁρατοῦ τὸ παιδίον δύναται νὰ εὐχάσῃ εἰς τὸ ὁράτον. Ἡ δὲ γνώσις τοῦ Θεοῦ δημιουργοῦ, παρασκευάζει τὴν γνώσιν τοῦ Θεοανθρώπου. Ἀλλ' ἐνταῦθα, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν δὲν δύναται νὰ γείνη λόγος εἰμὴ περὶ τῆς θρησκευτικῆς παρασκευῆς,

διότι δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ τῆς πρώτης νηπιότητος.

Τὸ ἄσμα εἶναι προσέτι μία τῶν πρώτων ἀναγκῶν τῆς παιδικῆς ψυχῆς. Εἶνε ἡ πρώτη αὐτῆς ἐκδήλωσις. Τὸ παιδίον τραγῳδεῖ ἅμα ὁμιλήσῃ ἴσως καὶ πρὸ τούτου τραγῳδεῖ διὰ τῶν διακεκομμένων ἤχων, τῶν ἐξερχομένων τοῦ βρεφικοῦ τοῦ στόματος. Ἐν δὲ τῷ νηπιακῷ κήπῳ συνοδεύει διὰ τοῦ ἁσματος ὅλα σχεδὸν τὰ παίγνια του.

Ὅτι ὅμως ἰδίως διακρίνει τὸ ἀνθρώπινον ὃν τῆς λοιπῆς δημιουργίας, εἶναι ἡ ἰσχυρὰ αὐτοῦ ἀνάγκη τοῦ νὰ ζῇ ἐν κοινωνίᾳ, τοῦ νὰ περιστοιχίζεται ὑπὸ τῶν ὁμοίων του. Ἡ ἀνάγκη αὕτη, ἡ ὑψίστη τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, δὲν λαμβάνεται ἀρκούντως ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὴν πρώτην ἡλικίαν.

Τὸ παιδίον ἀληθῶς δὲν εὐρίσκει ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ τοὺς ὁμοίους του, δηλ. ἐκείνους, οἵτινες τῷ ὁμοιάζουν ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, τὰς κλίσεις, τὰς ἐφέςεις, τὰς ἐξεις κτλ. Οἱ ἑφθβοὶ δὲν εἶναι βεβαίως ὁμοιοὶ τοῦ ὑπὸ τὴν ἑποψίαν ταύτην οὐδ' οἱ κατὰ τινα ἔτη μεγαλειότεροί του ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ εἶναι τοιοῦτοι, τὸ δὲ μικρὸν παιδίον δὲν δύναται εἰσέτι νὰ ὀρίσῃ τὴν ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ θέσιν του. Καὶ ὅμως, ὁ βίος ἐν κοινωνίᾳ τῶν ὁμοίων του, τῷ εἶναι ἀναγκαῖος, ὅπως ἀποκτήσῃ βαθμὴδὸν τὴν συναισθήσιν τῆς θέσεώς του ὡς μέλος κοινωνίας, ἐμφανιζομένης αὐτῷ τὸ πρῶτον διὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

Ἐν τῷ νηπιακῷ κήπῳ, ἕκαστον παιδίον εὐρίσκει συντρόφους τῆς ἡλικίας του· κατέχει ὠρισμένην θέσιν ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ κοινότητι, ἐν τῇ μικρογραφικῇ ταύτῃ κοινωνίᾳ.

Μόνον ἐν τῷ πλήθει τούτῳ τῶν παιδιῶν δύναται ἀληθῶς νὰ ζῇ, ν' ἀποκαλύπτῃ καὶ ν' ἀσκήσῃ τὰς δυνατότητας καὶ τὰς δεξιότητας αὐτοῦ. Ἡ συνάρεια τῶν διαφόρων ἀτομικοτήτων ἀναπτύσσει τὸν χαρακτηῖρα. Ἐκεῖ ἡ ἡθικὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὸν καθημερινὸν βίον· ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ ἡ ἀμοιβαία συνδρομὴ εἶναι τὸ γενικὸν αἶσθημα, ὁ ἐπικρατῶν γενικὸς νόμος. Ἐκαστον ἐξ αὐτῶν καλεῖται, ὅπως θέσῃ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν ἄλλων διαφόρους δεξιότητας καὶ διάφορα προτερήματα, διότι ἕκαστον εἰδικὸν δῶρημα, καὶ ἕκαστος ἀτομικὸς χαρακτήρ εὐρίσκουσιν ἐκεῖ τὸ καταλλήλον μέσον τοῦ νὰ ἐκδηλωθῶσιν. Ἐκαστον εὐρίσκει ἐκεῖ τὸ ἀνώτερόν του εἰς ὃ, τι δῆποτε, ὅπερ κωλύει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὑπεροψίας καὶ τῆς ματαιότητος. Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὰ ἔργα θέτουσι φραγμὸν εἰς τὴν φιλαυτίαν καὶ εὐκόλως διδάσκουσι τὴν αὐταπάρνησιν· τὸ δὲ παράδειγμα ἐξεγείρει τοὺς ὀκνηροὺς καὶ περιορίζει τοὺς ὀρμητικούς. Τέλος ἐκεῖ εὐρίσκεται ὁ πραγματικὸς βίος, ἡ πείρα καὶ ἡ πρᾶξις, αἱ ἀναπτύσσουσαι πᾶσαν ἀτομικότητα διὰ τῶν προσπαθειῶν ἃς ἐκάστη τούτων παρακινεῖται νὰ καταβάλῃ.

Τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα βεβαίως δὲν ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας παιδιῶν διεγερμένης φιλαυτίας!

Ὁ νηπιακὸς κήπος παρέχει πρὸς τούτοις τὸ κάλ-

λιστον μέσον τῆς πειθαρχίας· οὐχὶ τῆς καταναγκαστικῆς ἐκείνης πειθαρχίας, τῆς ὅλως ἀντιθέτου εἰς τὴν παιδικὴν φύσιν, ἣν εὐρίσκουμεν εἰσέτι ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις, τοῖς σχολείοις, καὶ ὅπου γίνεται λόγος περὶ πειθαρχίας τοῦ λόγου καὶ τῆς δραστηριότητος. Ἡ πειθαρχία ἄνευ δραστηριότητος εἶναι φαινομένη μόνον. Δύναται νὰ ἐμποδίζῃ τὴν πράξιν τοῦ κακοῦ, οὐδέποτε ὅμως θέλει παροτρύνει καὶ εἰς τὴν πράξιν τοῦ ἀγαθοῦ. Ἡ δ' ἀληθὴς πειθαρχία πρέπει νὰ ἐξασκῇ ὅλας τὰς δυνάμεις πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ. Δὲν δύναται τις νὰ προλαμβάνῃ τὸ κακὸν εἰμὴ δίδων καλὰς ἐξέσεις· εἶναι λοιπὸν πρόδηλον, ὅτι τὸ τέκνον ἔχει ἀνάγκην μέσου καταλλήλου, ὅπως ἐλευθέρως κινῆται καὶ ἐνεργῇ. Διότι μόνον τὸ δυνατόν τῆς ἐκλογῆς δίδει εἰς τὰς πράξεις αὐτοῦ ἠθικὴν ἀξίαν. Τὸ παιδίον δὲν εὐρίσκει ἐν τῇ οἰκογενεῖα του καὶ ἐτι ὀλιγώτερον ἐν τοῖς κοινοῖς νηπιαγωγείοις, ὅπου ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας εἶναι ὡς καρφωμένον ἐπὶ τῶν βαθμίδων, τὰς ἀπορμὰς τοῦ νὰ θέτῃ τὴν θέλησίν του εἰς πράξιν, οὐδὲ νὰ διευθύνῃ αὐτὴν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀγαθοῦ. Ἐὰν ᾖ ἀνάγκη νὰ ζητῶμεν ἐνίοτε πράγματα ἀντίθετα τῶν διαθέσεων του, δὲν εἴμεθα ἔνεκα τούτου καὶ ἠναγκασμένοι νὰ ἐφαρμόσωμεν πειθαρχίαν ἀντίθετον πρὸς τὴν παιδικὴν φύσιν. Ἡ παθητικότης εἰς ἣν τὸ τέκνον εἶναι καταδεδικασμένον ἐν τοῖς πλείστοις τῶν καταστημάτων τούτων εἶναι παρὰ φύσιν πειθαρχία, ἣν σπουδαίως καὶ τάχιστα ὀφείλομεν νὰ ἐξοστρακίσωμεν. Τὴν ἀληθῆ πειθαρχίαν δὲν ἀποτελοῦσιν οἱ ἐπιβεβλημένοι κανόνες, ἀλλ' οὔτε αἱ γενικαὶ ἀπαγορεύσεις, αἱ προτροπαὶ ἢ αἱ ἀπειλαί.

Ἐν τῷ νηπιακῷ κήπῳ ὁ μαθητὴς εἰδοποιεῖται διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πράξεων ὅτι τὸ κακὸν ὅπερ πράττει παρέχει αὐτῷ στέρησιν ἢ θλίψιν, τὸ δ' ἀγαθὸν εὐχαρίστησιν καὶ εὐεξίαν.

Εἶδομεν ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι ἡ μέθοδος τοῦ νηπιακοῦ κήπου πληροῖ τὰς φυσικὰς ἀπαιτήσεις τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας.

Πληροῖ δηλ. α') τὴν ἀνάγκην τῶν σωματικῶν κινήσεων διὰ γυμναστικῶν παιγνίων, συντελούντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος· β') τὴν ἀνάγκην τῆς κατὰ τινὰ πλαστικὸν τρόπον ἐνασχολήσεως, δι' ἀσκήσεων συντελουσῶν εἰς τὴν δεξιότητα τῶν χειρῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν αἰσθήσεων· γ') τὴν ἀνάγκην τῆς δημιουργίας διὰ τῶν μικρῶν αὐτοῦ ἔργων, δι' ὧν ἀναπτύσσεται καὶ τὰς καλλιτεχνικὰς αὐτοῦ δυνάμεις· δ') τὴν ἀνάγκην τοῦ εἰδέναι, ἢ τὴν φυσικὴν περιέργειαν, διὰ τῆς προτροπῆς εἰς παρατήρησιν, ἐρευναν καὶ συγκρίσιν (οὕτω μόνον κατορθοῦται ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις)· ε') τὴν τάσιν τοῦ παιδὸς πρὸς καλλιέργειαν καὶ περιθάλψιν, διὰ τῆς καλλιέργειας τοῦ κήπου καὶ διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν μικρῶν αὐτοῦ καθηκόντων, δι' ὧν μορφοῦται ἡ καρδιά του καὶ ἐξεγείρεται ἡ συνείδησίς του· ς') τὴν ἀνάγκην τοῦ ἄσματος διὰ τῶν παιγνίων καὶ τῶν ἄσμάτων, ἅτινα διευκολύνουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς στοργῆς καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος· ζ') τὴν ἀνάγκην τῆς κοινωνικότητος διὰ κοι-

νοῦ ἐν τῷ νηπιακῷ κήπῳ βίου, δι' οὗ παράγονται αἱ κοινωνικαὶ ἀρεταί· παρατηρητέον ἐν τούτοις, ὅτι ὁ νηπιακὸς κήπος, ὡς καὶ τὸ σχολεῖον, δὲν πρέπει ν' ἀντικαθιστῶσι τὴν οἰκογένειαν, ἀλλὰ μόνον νὰ ὑποβοηθῶσιν αὐτήν, ἥτις πρέπει πάντοτε νὰ μένῃ τὸ κέντρον καὶ ἡ ἀφετηρία ὅλων τῶν ἐνεργειῶν τοῦ παιδὸς· ἡ) τέλος πληροῖ τὴν μᾶλλον ἐνδόμυχον ἀνάγκην τῆς ψυχῆς τοῦ παιδὸς, δηλ. τὴν ἀνάγκην τῆς εὐρέσεως τῆς αἰτίας τῶν ὄντων, ἥτοι τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι οὔτε μόνη ἡ ἐν τῇ οἰκογενεῖα ἀγωγή, οὔτε ἡ νῦν ἐν τοῖς καταστήμασι, τοῖς εἰς τὴν πρώτην ἡλικίαν καθιερωμένοις, ἐπαρκοῦσι πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἀνωτέρω πλεονεκτημάτων. Ἐν τῇ οἰκογενεῖα τὸ τέκνον συχνότατα εἶναι ἐγκαταλειμμένον εἰς ἑαυτὸ, ἢ ἐμπειπιστευμένον εἰς τὴν ἐπιβλεψιν προσώπων οὐδόλως εἰδόντων πῶς νὰ διευθύνωσιν αὐτὸ, ἔχοντων μάλιστα πολλὰς κακοποιὰς ἐπ' αὐτὸ ἐπιτροπὴν. Τέλος καὶ τὰ συνήθη παίγνια του οὐδόλως συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διδασκαλίαν αὐτοῦ.

Ὁ νηπιακὸς κήπος, συναθροίζων παιδιὰ δύο μέχρις ἐπτὰ ἐτῶν, ἐπὶ τινος κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ὥρας (συνήθως πέντε) παρέχει εἰς τὰς μητέρας σπουδαίαν βοήθειαν, ὅπως ἐκπληρώσωσι κατὰ τελειότερον τρόπον τὴν παιδαγωγικὴν αὐτῶν ἐντολήν, εἰς ἣν ἔνεκα τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἐποχῆς μας ἀδυνατοῦσι νὰ ἐπαρκέσωσι, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀφιεροῦνται ὅλως ὑπὲρ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων των. Οὐ μόνον πολυάριθμοι ἀσχολία, ἃς δὲν δύνανται ν' ἀποφύγωσιν, ἤθελον παρακωλύσει αὐτὰς τοῦ ἔργου τούτου, ἀλλὰ πολλὰς καὶ αὐτὴ ἡ ὥς πρὸς αὐτὸ ἀδεξιότης αὐτῶν.

Ἀλλὰ διὰ τὸν μέγιστον ἀριθμὸν τῶν νηπίων, εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ οἰκογενειακὸς βίος δὲν ὑπάρχει· διότι διέρχονται τὰς ἡμέρας των ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις ἢ ἐν μικραῖς ἰδιωτικαῖς σχολαῖς. Διὰ τὴν τάξιν δὲ ταύτην τῶν νηπίων, οἱ νηπιακοὶ κήποι περιέχουσι τὰ πλεῖστα πλεονεκτήματα. Ἐὰν ἡ ἀνατροφή τῆς πρώτης ἡλικίας ὀφείλῃ νὰ παρέχῃ εἰς τὰ τέκνα ὅλων τῶν τάξεων τὴν ἐλευθερίαν χρῆσιν τῶν φυσικῶν, ἠθικῶν καὶ διανοητικῶν αὐτῶν δυνάμεων, εἶναι φανερόν, ὅτι καθίσταται ἐτι σπουδαιότερον διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν τὸ νὰ προπαρασκευασθῇ ἐγκαίρως πρὸς τὸν ἐργατικὸν βίον.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐτέθη πρόβλημα, ἀφορῶν τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ὅπερ μόνη ἡ φροβελιανὴ μέθοδος ἔλυσε, τὸ ἐξῆς· «Πῶς δύναται τις νὰ ἐνώσῃ εὐρυτέραν ἐκπαίδευσιν καὶ καλλιέργειαν τοῦ ἠθικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος μετ' ἐπαρκείας πρὸς τὴν ἐργασίαν προπαρασκευῆς;»

Τὰ τέκνα τῆς ἐργατικῆς τάξεως ὀφείλουσι ν' ἀπέρχονται τοῦ σχολείου, προσερχόμενα εἰς μαθήτευσιν τέχνης τινὸς, ἢ ὅπως ἀναλαμβάνωσι τὰς φροντίδας τοῦ οἰκιακοῦ βίου, εἰς ἡλικίαν περίπου 14 ἐτῶν. (Ἐν Βελγίῳ γενικῶς πολὺ ταχύτερον.) Τὸ χρονικὸν δὲ διάστημα τὸ οὕτως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν καθιερωμένον εἶναι λίαν βραχὺ, ὅπως αὕτη δύναται ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνωτέρω μνησθείσας ἀπαιτήσεις ἐὰν

παρακολουθήσωμεν τὰ παρόντα εκπαιδευτικά συστήματα, ἅτινα κατὰ τὰ πρῶτα ἑπτὰ ἔτη ὅλως ἀνεπαρκῶς παρασκευάζουσι τὰ παιδιὰ διὰ τὸ σχολεῖον καὶ οὐδὲν διὰ τὴν ἐργασίαν. Ἡ μέθοδος τοῦ Φρεβελ ἀπεναντίας διὰ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ νηπιακοῦ κήπου προτάσσει τὴν ἐργασίαν τῆς ἰδίως εκπαιδεύσεως. Αἱ δ' ἀσχολίαι αὗται πληροῦσιν ὅλους τοὺς ὅρους τῆς εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν παρασκευῆς, χωρὶς ποτε νὰ καθιστῶσιν αὐτὴν μηχανικὴν. Ἐξασκοῦσι δηλ. τὴν δύναμιν καὶ τὴν δεξιότητα καὶ ἐπιφέρουσι τὴν ἐξὶν καὶ τὴν ἀγάπην τῆς ἐργασίας, ἐνῶ συγχρόνως παρασκευάζουσι πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

(ἀκολουθεῖ).

ΔΕΝ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΟΥΣΙΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ

- Οἱ Ὀκνηροί.
- Οἱ παραβλέποντες τὰς λεπτομερείας.
- Οἱ παραμελοῦντες τὰ μικρὰ πράγματα.
- Οἱ στεροῦμενοι διορατικοῦ δι' ἐπιχειρήσεις.
- Οἱ ἐλπίζοντες ὅτι ἡ εὐτυχία θὰ πέσῃ μόνη τῆς εἰς τοὺς κόλπους των.
- Οἱ ἀφίνοντες τὰς εὐκαιρίας νὰ ἀπέρχωνται.
- Οἱ ἀκατάστατοι ἐν τοῖς ἑαυτῶν καταστήμασιν—οἱ ἀφίνοντες αὐτὰ ῥυπαρὰ καὶ ἀκάθαρτα.
- Οἱ προσπαθοῦντες νὰ κατασκευάζωσι πᾶν τὸ εὐτελέστερον.
- Οἱ ἀποφεύγοντες τὰς εἰδοποιήσεις.
- Οἱ ἔχοντες παρὰ πολλὰς ἐξωτερικὰς ἐργασίας.
- Οἱ παρὰ πολὺ ὀμιλοῦντες πολιτικά.
- Οἱ μὴ ἐφευρίσκοντες ἢ ἀποφεύγοντες νέας ιδέας.
- Οἱ τὸν ὀβολὸν περὶ πολλοῦ ποιούμενοι, τὸ δὲ τάλαντον ἀψηφῶντες.
- Οἱ προσπαθοῦντες πάντοτε νὰ μιμῶνται τοὺς γείτονάς των.
- Οἱ μὴ εὐγενεῖς καὶ περιποιητικοί.
- Οἱ νομίζοντες τὰ πλεῖστα ἐνοχλητικά.
- Οἱ ἀγνοοῦντες νὰ ὥθωσι τὰς ἐργασίας των.
- Οἱ μὴ γνωρίζοντες ὅτι τὸ καλλίτερον εἶναι πάντοτε τὸ οἰκονομικώτερον.
- Οἱ μὴ γνωρίζοντες τὴν δύναμιν τῶν μεθόδων.
- Οἱ προσπαθοῦντες νὰ σχολιάζωσι τὰ τῶν ἄλλων καὶ οὐδαμῶς περὶ τῶν ἑαυτῶν φροντίζοντες.
- Οἱ τοιοῦτοι σκωριῶσι καὶ χάνουσι τὴν ἐπιθυμίαν τῆς προαγωγῆς.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τὰ ἐν Αἰγύπτῳ συμβαίνοντα προκαλοῦσι τὴν ἐρώτησιν πόσοι εἶναι οἱ ἐκεῖ Εὐρωπαῖοι καὶ πόσος ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας.—Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ Εὐρωπαῖοι ἀνῆρχοντο μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων εἰς 68,653 ἐξ ὧν 44,089 ἄρρενες καὶ 24,569 θήλειαι. Ἦτοι 29,963 Ἕλληνες, 14,521 Ἴταλοι, 14,310 Γάλλοι, 3,795

Ἀγγλοὶ, 2,480 Αὐστριακοὶ, 1,008 Ἴσπανοὶ, 879 Γερμανοὶ, 752 Πέρσαι, 353 Ρῶσοι, 139 Ἀμερικανοὶ, 127 Βέλγοι, 119 Ὀλλανδοὶ, 74 Δανοὶ, 36 Πορτογάλλοι καὶ 204 διαφόρων ἄλλων ἐθνικοτήτων.—Ὁ ἐγγύριος πληθυσμὸς τῆς Αἰγύπτου ἀνέρχεται εἰς 5,517,627 κατοίκους.

* * Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ξένοι ὑπάλληλοι ἀνέρχονται εἰς 1280 ἐν ὅλῳ. Τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ὑπηρετεῖ ἐν τοῖς δικαστηρίοις Ἀλεξανδρείας καὶ Καΐρου, ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις, ἐν τῇ διευσθύνσει τῶν δημοσίων κτημάτων, ἐν τῇ γενικῇ διευσθύνσει τῶν ταχυδρομείων καὶ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν δημοσίων ἔργων. Ἐν τῇ ἰδιαίτερᾳ ὑπερεσῖα τοῦ κεδίβου εὐρίσκονται τέσσαρες Εὐρωπαῖοι, δύο γραμματεῖς τουτέστι, ὧν ὁ εἰς γάλλος καὶ ὁ ἕτερος ἰταλός, εἰς ἀρχαιοφύλαξ καὶ εἰς τελετάρχης. Κατ' ἐθνικότητα οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι διαιροῦνται ὡς ἑξῆς: Ἴταλοι 358, Γάλλοι 328, Ἀγγλοὶ 269, Ἕλληνες 118, Αὐστριακοὶ 53, Γερμανοὶ 41, Ὀλλανδοὶ, Βέλγοι, Ἑλβετοὶ, Ἀμερικανοὶ, Ρουμῶνοι, Ἴσπανοὶ καὶ Ρῶσοι 73. Ὁ μισθὸς τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἀνέρχεται εἰς 9,800,000.

* * Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις προσέφερε πρὸς τὸν Κάρολον Δορὰν 8,000 γρ. διὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τὴν παριστάνουσαν τὴν ταφὴν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ζωγράφος ἀπεκρίθη ὅτι εὐγνωμονεῖ, ἀλλ' ἐργασθεὶς ἐπ' αὐτῆς, οὕσης τὸ κάλλιστον τῶν ἔργων του, ἐπὶ 4 ἔτη δὲν δύναται νὰ δεχθῇ ὀλιγώτερον τῶν 40,000 φράγκων.

* * Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἐώρτασε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων τῆς, εἰτερχομένη εἰς τὸ 63 ἔτος, ἡλικίαν ἣν μόνον ἑνδεκα ἡγεμόνες ὑπερέβησαν ἀπὸ τῆς κατακτῆσεως τῆς Ἀγγλίας παρὰ τῶν Νορμανδῶν.

* * Τὴν τρίτην ἐβδομάδα τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου ἦσαν ἐν Λονδίνῳ 90,572 μαζαγρέται, ἥτοι πέννιτες ἐστερνημένοι παντὸς, 50,568 τούτων ἐτέθησαν εἰς πτωχοκομεία, 40,004 ἔμειναν ἐν ταῖς ὁδοῖς. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς δεικνύει ἐλάττωσιν 619 συγκριτικῶς πρὸς τὴν ἀντίστοιχον ἐβδομάδα τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀλλὰ αὐξήσιν κατὰ 2,115 καὶ 5,699 συγκριτικῶς πρὸς τὴν τῶν ἐτῶν 1880 καὶ 1879.

* * Ὁ Ἰάκωβος Φλέμιν εἰς τῶν συμβούλων τῆς τραπεζῆς ἢ «Πόλις τοῦ Γλάσχο» ἐπροσωποκρατήθη διότι ἐκλεψεν 1,000,000 λίρας στερ. τῆς Τραπεζῆς. Ἡ δίκη του γενήσεται προσεχῶς.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ Κριτικὴ καὶ Πρακτικὴ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων—μετὰ εἰκονογραφιῶν εἰς τόμους δύο, ὧν ἕκαστος πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 5.

Εὐρίσκεται ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ τυπογραφείῳ τῆς «Ἀθηναΐδος» καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς βιβλιοπώλαις.

Ἐν Σμύρνῃ δὲ παρὰ τῇ ἀποθήκῃ τῶν Ἀγίων Γραφῶν, εἰς τὴν γωνίαν Φραγκομαχαλᾶ καὶ Χατζῆ Στάμου Σοκάκι καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς βιβλιοπώλαις.